

Handläggare: Cecilia Rivard
Telefon: 08-508 18 048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2013-08-29

Järvalyftet 2007-2012

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om Järvalyftet 2007-2012.

Steinunn Å Håkansson
stadsdelsdirektör

Thomas Kultti
avdelningschef

Sammanfattning

I sin utvärdering av ytterstadssatsningen Järvalyftet föreslår stadsledningskontoret att den politiska styrgruppen för ytterstaden avvecklas. Istället bör kommunstyrelsen ta över det politiska ansvaret för samordning och uppföljning av Vision Järva 2030, Vision Söderort och kommande ytterstadsvisioner.

Förvaltningen tycker det är bra att kommunstyrelsen, som har en samordnande uppgift i staden, tar ansvaret för satsningar som görs i ytterstaden. Samordningen och formerna för visionsarbetet blir tydligare om kommunstyrelsen får ansvaret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsmiljö.

Bakgrund

Inriktningsbeslut om satsningen Järvalyftet fattades av kommunfullmäktige den 13 september 2007. En politisk styrgrupp med representanter från alla partier tog fram en gemensam målbild. Järvalyftet skulle vara en långsiktig satsning inom områdena boende, trygghet, utbildning och jobb.

Stadsdirektören beställde 2012 en rapport över arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges beslut den 15 april 2009 om Vision Järva 2030 (Järvalyftet).

Den rapport som stadsledningskontoret nu har utarbetat, Järvalyftet 2007-2012, har remitterats till Färsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 10 september.

Rapporten i sammanfattning

Miljonprogramsområden som Järva utmärks av att tekniska och stadsbyggnadsmässiga utmaningar förenas med sociala och utbildningsmässiga. Det har gjorts flera tidigare satsningar i Järva – framför allt Ytterstadssatsningen, Stadsdelsförnyelsen och den nationella Storstadssatsningen – men dessa har ofta varit för begränsade och inte pågått tillräckligt länge.

Stadsplanering, etablering av företag och utbildningar samt attitydförändringar tar i många fall lång tid. Stadsledningskontoret menar därför att arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges beslut om Vision Järva ska fortsätta.

Järva består av stadsdelarna Akalla, Hjulsta, Husby, Tensta, Rinkeby och Kista. Hela området har cirka 65 000 invånare. Under perioden 2007-2011 har 147,7 miljoner kronor av projektmedlen anslagits till olika satsningar inom Järvalyftet. I samband med inriktningsbeslutet 2007 avsatte kommunfullmäktige 200 miljoner kronor som projektmedel. Ytterligare 200 miljoner kronor har avsatts under innevarande mandatperiod men de medlen används även för projekt inom Söderortsvisionen.

Sammantaget har ett trettiotal projekt genomförts. Redan från början bestämdes att den huvudsakliga finansieringen skulle komma från de berörda verksamheternas ordinarie budgetar. Järvalyftet skulle inte bara förlita sig på projektmedel.

Arbetet med att uppfylla Vision Järva 2030 har under de första fem åren genomförts i form av ett stort antal projekt inom de fyra fokusområden som

kommunfullmäktige slagit fast. Nedan beskrivs några exempel inom respektive område.

- **Bra boende och mer varierad stadsmiljö**
Inom ramen för Stimulans för Stockholm har det kommunala bostadsbolaget Svenska Bostäder genomfört upprustningar och energieffektiviseringar i bostadsbeståndet. Nydalsparken i Tensta har förvandlats till en parkouranläggning som lockar besökare från hela Stockholm. Tensta konsthall, som ursprungligen tillkom under Kulturhuvudstadsåret 1998, är en träff- och målpunkt som under en period var ett projekt inom ramen för Vision Järva men som nu har permanentats. Ett antal program och detaljplaner har tagits fram.
- **Trygghet i vardagen**
Nätverket Järvaandan har lagt ner stora resurser på trygghetsskapande åtgärder. Samverkan sker mellan polis, socialtjänst, skola och fritid. Brandinformatörer informerar regelbundet i skolor och på evenemang i stadsdelarna om brandsäkerhet.
- **Stärkt utbildning och bättre språkundervisning**
En skolstrategi har införts i hela ytterstaden och utbildningsnämnden avsätter resurser för att arbeta extra intensivt med skolor med låga resultat. Projektet Järvalärling har visat på utmaningen att arbeta med ungdomar som står långt från arbetsmarknaden.
- **Fler jobb och ökat företagande**
Under 2011 anställdes över 1 600 ungdomar i åldrarna 16-18 år som feriearbetare i stadens förvaltningar och bolag. Runt Järvafältet finns Jobbtorg Stockholm i Kista med filial i Lunda företagsområde. I Kista galleria finns en filial med fokus riktat mot unga vuxna. Omvandlingen av Rinkebystråket till butiksgata med cirka 30 nya lokaler och hundratals nya arbetsplatser inleddes 2012.

Det finns många olika delar kvar att arbeta med inom ramen för Vision Järva 2030 och staden behöver samla sig för en delvis ny ansats. Program och detaljplaner är på gång vilket lägger en grund för det framtida arbetet.

Programmen och planerna innehåller bostäder, sammankoppling av Rinkeby och Stora Ursvik, Rinkebystråket och Kistas framväxt. Även infrastruktur som Tvärbanan mellan Alvik och Kista finns med. Dessa satsningar bör kompletteras med ett intensifierat arbete med nya och större företag kring Järvafältet.

Staden bör spela en viktig roll för att öka attraktiviteten för näringslivet i exempelvis Rinkeby, Tensta och Husby genom att medvetet placera strategiska verksamheter som ökar dagbefolkningen och ger ett bättre underlag för service. Ett bra exempel är servicenämndens etablering av kontaktcenter i Husby. Kopplingen mellan Kista arbetsplatsområde och övriga Järvafältet behöver förstärkas fysiskt genom förbättrade förbindelser, men även kunskaps- och kompetensmässigt genom ett ökat strategiskt utbyte.

Det fortsatta arbetet med Vision Järva 2030 bör ha en starkare koppling mot arbetsmarknad, näringsliv och utbildning för att komplettera satsningarna på nya program, detaljplaner och infrastruktur.

Vision Järva 2030 har kompletterats med Söderortsvisionen och Vision Hässelby-Vällingby¹. Behovet av att samordna arbetssättet över staden och dela med sig av kunskaper och erfarenheter ökar. Dessutom ökar behovet att inordna arbetet i stadens löpande utvecklingsarbete och att samordna med interna och externa aktörer. Den särskilda politiska styrgruppen för Järvalyftet bör därför avvecklas och ansvaret för uppföljning, utförande och samordning flyttas till kommunstyrelsen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Rapporten beskriver olika projekt som genomförts under åren och utvärderar resultatet av de olika satsningarna. Förvaltningen tycker det är värdefullt att se goda exempel från Järvalyftet som kan appliceras inom Söderortsvisionen. Vårt svar gäller främst de organisatoriska förändringarna som föreslås. Vi gör också några reflektioner om Farsta som en del av Söderortsvisionen.

Eftersom kommunstyrelsen har en samordnande uppgift är det bra att ansvaret för alla satsningar som görs i ytterstaden placeras där. Ytterstadssatsningarna Järvalyftet, Söderortsvisionen och Visionen för Hässelby-Vällingby gör att större delen av ytterstaden omfattas av visionsarbete. Med ett ansvar som vilar på kommunstyrelsen blir samordningen och sättet att arbeta med visionerna tydligare. I och med att visionsarbetet nu finns i flertalet stadsdelsområden är det rimligt att det ingår i det ordinarie utvecklingsarbetet.

Förvaltningen håller med om att satsningen Järvalyftet måste fortgå flera år framöver. Detsamma gäller Söderortsvisionen. Visionsarbete kan inte enbart ske i projektform utan måste vara en ständigt pågående utvecklingsprocess då det inkluderar exempelvis stadsplanering och arbete med attitydförändringar som tar lång tid.

¹ Söderortsvisionen har dock pågått ända sedan 1990-talet, i olika former och med olika inriktning.

Arbetsstillfällena är få i söderort och utpendlingen relativt stor. Skolor läggs ner vilket helt går emot målen att utveckla och stärka söderort. Det är inte bara Järva som behöver fler utbildningsmöjligheter och fler etableringar av företag. Fördelningen av arbetsplatser måste bli jämnare mellan stadens södra och norra delar.

Arbetet med Tyngdpunkt Farsta ska förhoppningsvis leda till att stadsdelen lever upp och blir ett komplement till innerstaden. Tyvärr finns tecken på att det går i fel riktning. Staden har fattat beslut om att avveckla Farsta gymnasium och Telia planerar att flytta sin verksamhet från Farsta. Om Telia flyttar förlorar söderort cirka 2 500 arbetsstillfällen.

Boendedialoger har hållits i Hökarängen, Farsta strand och Fagersjö. Stora förväntningar fanns hos de boende om förbättrad service, bättre kollektiva förbindelser, konstgräsplaner, bättre belysning, ökad trygghet med mera. En hel del har förverkligats men boendedialogerna har haft projektkaraktär och det har varit svårt att upprätthålla dialogen. Engagemang från flera av stadens fackförvaltningar har saknats. Samarbetet med bostadsbolagen har dock utvecklats i positiv riktning.

Erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning mellan de olika ytterstadssatsningarna måste öka. Hittills har insikter och erfarenheter delats av en ganska begränsad grupp. Det skulle vara positivt om trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, idrottsförvaltningen och andra fackförvaltningar bjöds in till dessa arrangemang. Informationen om satsningarna i ytterstaden måste spridas till hela stadens organisation, och flera viktiga nämnder behöver få ett tydligt uppdrag att medverka och bidra.

Satsningen på skola, utbildning och jobb måste fortsätta. Men även den fysiska miljön behöver utvecklas. Fysiska kopplingar saknas inom och mellan stadsdelar. Så är det även i Farsta stadsdelsområde. Arkitekturen i områdena spelar roll både för tryggheten och för att skapa mötesplatser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Stadsledningskontorets rapport Järvalyftet 2007-2012